

МИЛЕН ДИМИТРОВ
НАКЪДЕТО СЛЪНЦЕТО
ЗАЛЯЗВА

chitanka.info

Танцът тъкмо бе приключил. Младите войни от племето лени-ленапе бяха насядали потни и запъхтени около стареите. Вождът Белия орел се бе настанил върху голям дънер, заметнат с кожа от бизон, с притворени очи, сякаш дори не беше тук. По правило, в ритуала не присъстваха жени и невръстни деца, затова те бяха в типитата. Всички мъже и младежи се бяха настанили в полукръг от едната страна на голям огън, висок колкото човешки бой, който създаваше светъл игрив кръг околоръст. Клоните в пламъците пращяха и пукаха от горещината. Сега, след като танцът на младежите бе свършил, стареите извисиха песента си високо в безлунната нощ.

Изведнъж вождът се изправи. Кожата плавно се смъкна от мършавите му рамене. Стареите рязко прекъснаха напева си. Всички впериха очакващ поглед в Белия орел. Единственият шум в нощта остана пукането на огъня.

— Тук е — едва прошепна вождът, но въпреки това всички присъстващи от племето го чуха.

Пристъпи от мрака, ефимерен като сянка, но с приближаването му към игривата светлина на пламъците, тялото му ставаше все по-видимо. Беше висок мъж, по-висок от всеки друг. Имаше препаска от вълча кожа, а на кръста му висеше дълъг колкото човешка ръка кремъчен нож. Строгото му лице бе омазано с охра, а очите и брадичката си бе подчертал с въглен. Бойната му маска бе досущ като образ на смъртта. Мъжът се приближи към огъня. Младите войни и стареите затаиха дъх. Всички сякаш се мъчеха да се съберат по-близо до вожда.

Огромният мъж застана до огъня, който достигаше височината на гърдите му и черните му очи обходиха насядалите от другата страна мъже. Гласът му прозвуча като грохот на водопад, идващ изпод земята.

— Слушам ви — заяви той.

— Всички те приветстваме и се прекланяме пред теб, Велики Ачак — провикна се вождът и протегна ръце встрани.

— Слушам ви — отново каза огромният мъж с бучащия си глас, сякаш не бе чул думите на Белия орел.

— Призовахте те, Велики Ачак, за да се допитаме до твоята мъдрост. Искаме да ни покажеш дали ще има мир и кога ще дойде той. Вече никой не помни кой първи е вдигнал ръка срещу другите, но битките ни с южните племена са безконечни. Стотици сезони смели

мъже и от двете страни измират в боевете. Децата ни гинат под ножовете на безжалостните. Жените ни са насилвани и вземани в робство. Ние отвърщаме на ударите, за да се защитаваме, и това подклажда този огън, в който всички горим. Покажи ни пътя, по който да тръгнем, и да разберем що да сторим, за да прекратим тази лудост. Да разберем дали ще има някога мир.

— Отговор може да бъде даден.

— Но ние не търсим само отговора, Велики Ачак. Търсим причината, за да можем никога вече да не допуснем същата грешка. Молим те да ни покажеш пътя и да стигнем сами до отговора с твоя помощ.

Великият дух Ачак отговори веднага, сякаш вече бе подготвил думите си още преди вождът да е приключил.

— Ще избира един от вас, който да поеме към слънчевия залез. Избраният, от своя страна, може да избере трима свои спътници, които да го придружат, но аз ще водя единствено него. Само той, като избран, ще може да ме вижда и да разговаря с мен. Когато избраният стигне до където трябва, той ще научи достатъчно и посланието му ще стигне до вас. Нищо друго не мога да ви обеща.

— Кой ще бъде избраният, Велики Ачак? — попита вождът Белия орел и сякаш леко се присви.

Огромната човешка фигура помълча и огледа десетките мъже, наседали срещу него. Пламъците на огъня бляскаха в черните му очи. Той сякаш размишляваше. Отговорът му този път не дойде мигновено, а се забави доста. Накрая каза:

— Онзи, който носи името на летящия сокол, е моят избраник. Кой ще го последва, нека той сам да реши.

Всички погледи се преместиха върху млад мъж, все още изпотен от дългия ритуален танц. Той от своя страна се огледа невярващо. Лицето му силно се изопна. Един стар, еднорък воин протегна единствената си ръка и постави длан на рамото на младежа.

— Кураж, синко — каза ветеранът. — Великият дух Ачак избра теб, а това е чест, която всички ние можем само да сънуваме.

* * *

С пукването на зората Летящ сокол хвърли поглед назад към селището, което вече бе в далечината. Всичките хора, които някога беше познавал, се бяха събрали да изпратят избрания и неговите спътници. Дори от това разстояние можеше да различи родителите си — Танцуващ юмрук и Горска вода. Баща му бе вдигнал дясната си ръка и плавно махаше. Лявата бе изгубил в битка преди шест години и сега от нея бе останал безполезен израстък от лакътя нагоре. Всички не спираха да махат на поелите на път млади войни. Освен Пеперуда върху цвете. Тя стоеше малко встрани от другите и ръцете ѝ бяха обгърнали крехките ѝ рамене. Когато разбра, че Летящ сокол е лично избран от Великия Ачак, тя се разплака и колкото и да се опитваше младият мъж да я утеши, все удряше на камък. Знаеше, че лично Великият дух ще напътства нейния любим, но все пак не спираше да се тревожи. Летящ сокол се чувстваше до някъде виновен за това, че любимата му трябваше да го изпрати със сълзи на очи. От друга страна обвиняваше лично Великия Ачак, но подобни мисли не задържаше дълго в главата си, защото те го караха да изпитва срам. Все пак беше неизмерима чест да бъдеш избраник на Великия дух.

Летящ сокол нежно разтърка гривната от речни камъни, която Пеперуда върху цвете му даде на изпращане. Застави се да мисли за важната си задача и за бъдещето на племето си. В крайна сметка, съдбата му нямаше чак толкова голямо значение, сравнена със съдбата на всички хора от лени-ленапе.

Тримата му спътници и негови най-близки приятели — Червена птица, Говорещ докато върви и Течаща вода ходеха на известно разстояние вляво нему, а отвъд тях се простираха южните хълмисти поля, откъдето обикновено идваха враждебните племена и където понякога стада бизони пасяха сочната трева. Отдясно се издигаше величествената северна стена от иглолистни гори и се простираше на изток и запад, докъдето поглед стига. Отвъд горите се извисяваха недосегаемите скалисти планини, чиито върхове се белееха вечно от сняг.

На един хвърлей пред групата младежи се движеше Великият дух Ачак. Крачеше много бавно, но въпреки всичко все спазваше една и съща дистанция от младите ленапе. Все едно крачките му и бързината, с която се придвижваше, не съвпадаха изцяло. Вятърът, шумолящ в тревата, сякаш пропускаше да докосне дългата му почти до

кръста черна коса. Това само създаваше още по-голяма мистерия около великото създание. Летящ сокол намираще също факта, че той единствен може да вижда Великия дух и да разговаря с него, за зловещ. До къде ли се разпростираха мъдростта и силата на това същество? И имаха ли те край изобщо?

Слънцето вече бе точно отгоре им, когато Течаща вода най-накрая наруши тишината; никой не бе продумал и дума, откакто напуснаха селото.

— Никога не съм идвал толкова на запад.

— Ти и на юг не си ходил — подхвърли Говорещ докато върви и отхапа парчето сушено месо, което тъкмо бе извадил от кожената си торба.

— И на север пропусна да отидеш миналата година със старите ловци — добави Червена птица.

— Да, но ходих на изток с Мечешки рев и Висок вълк — защити се Течаща вода. — Стигахме чак до Голямата вода, дето очите ти не могат да я поберат. Търговията с тамошните хора потръгна и наградата си я биваше. Това означава, че съм ходил по-далеч, отколкото вие. Че и на юг ще отида, когато тръгнем пак на бой.

— Изчакай първо да се върнем, Течаща вода — каза Червена птица, — може така да се измориш, че после да не ти се ходи никъде.

Младоците ленапе се разсмяха. Не и Летящ сокол. Неговото съзнание в момента беше заето с друго. Преди малко изпусна Великия Ачак от поглед. Младият войн се оглеждаше на всички страни, но духът го нямаше. Летящ сокол побягна напред към затревените хълмове.

— Къде хукна? — подвижна му Говорещ докато върви, но отговор не дойде.

На север иглолистните гори все още си бяха на мястото, а на юг, хълмовете се превърнаха в равнина. В слънчевото безоблачно небе се рееше ято птици. Летящ сокол изкачи най-близкото зелено възвишение и огледа околността. Нищо. Никъде по земята не се мяркаше жива душа. От огромния мъж нямаше и следа.

Тримата спътници на Летящ сокол се качиха тичешком на хълма и застанаха до него. Запъхтени, но мълчаливи.

Изведнъж Летящ сокол разбра, че тримата му другари го гледат с очакване. Сякаш му казваха „Добре, тичахме. А сега какво искаш да

направим?“ Бяха готови да направят всичко, което той им каже, без да го поставят под въпрос и забравили за довчерашното равенство помежду им. Осъзна, че когато си избран от Великия дух, ти не просто следваш. Теб също те следват. Хората започват да зависят от теб и решенията ти, а ти ставаш отговорен за техния живот.

— Великият дух ни води натам — каза накрая Летящ сокол и посочи пред себе си. — Сутрин слънцето да напича гърба ни, а вечер да ни свети в лицата.

— Сутрин в гърба, вечер в лицата — повтори Течаща вода. — Да тръгваме тогава.

И тримата млади ленапе не помръднаха, докато Летящ сокол не тръгна да слиза по билото на хълма.

Напред теренът стана по-равнинен и докато слънцето се наклони към късен следобед, четиримата вече крачеха през равнина, от която никнеше твърда трева, висока до кръста. Светът пред очите им се раздели на две равни части. Едната бе жълто-зелена, а другата — светлосиня.

— Ето това се казва равнина — въздъхна Червена птица. — Само една линия дели небето от земята.

— Кой знае колко хищници ни дебнат в тия треви — каза Говорещ докато върви и изгледа полята скептично.

— Не ги мисли зверовете — рече Течаща вода, — няма да ни нападнат, докато Великият Ачак е с нас. Нали Летящ сокол?

Летящ сокол кимна вяло. Стремеше се да върви пред приятелите си, за да не гледат угрижената му гримаса. Очите му не спираха да шарят по безкрайната равнина, но никъде не забелязваше Великия Ачак.

Вечерта ги свари все още в равнината. Вятърът захладня. Когато слънцето съвсем залезе, пътниците спряха и устройха малък бивак сред шумолящите треви. Нямаше как да запалят огън сред полята, затова се сгушиха плътно във вълчите кожи, които бяха взели със себе си. Бяха напълно сигурни, че щом Великият Ачак е с тях, нищо не ги застрашава. Хапнаха набързо сушено еленско месо и без много разговори легнаха да спят. Умората от цял ден преход ги тръшна от раз. Единствено Летящ сокол продължаваше да се върти на твърдата земя. Чувството за вина, че днес излъга собствените си другари, не му даваше мира. А те му вярваха така безрезервно. Винаги бе имало

доверие помежду им, но сега, след като Летящ сокол вече бе избран, в очите им се четеше не само доверчивост, но и надежда. Надежда, че целият им път има смисъл. А неговата лична надежда бе, че Ачак не го е изоставил напълно. Дали не го изпитваше по някакъв начин?

Летящ сокол се изправи. Въпреки че клепачите му тежаха и краката го боляха от ходенето, просто не успяваше да заспи. Заметна се с вълчата кожа, взе кремъчния си нож, затъкна го в колана си и се отдалечи от бивака. Тръгна през тревите на запад. Надяваше се хладният нощен вятър да го ободри и да издуха мрачните мисли от главата му.

— Изостави те, нали? — чу се глас, който силно наподобяваше шепот.

Летящ сокол се извърна рязко. Ръката му се сви около дръжката на ножа. На три разкрача от него стоеше висока човешка фигура, обгърната с огромна мечка кожа. Лицето бе напълно невидимо, скрито под мечешката муцуна на кожата. А и новолунието не помагаше особено с разпознаването на детайли в нощния мрак.

— Кой си ти? Какво искаш от мен? — извика младият войн, без да пуска ножа.

— Казвам се Панувау, човеко, и желая само да ти помогна.

— Как да ми помогнеш?

— Като ти кажа колко си се заблудил. Всички сте заблудени. Ачак ти обеща да те води, нали? Къде е сега?

— Знам, че ще се върне! — рязко отвърна Летящ сокол, без самият той да вярва изцяло на думите си.

— Нима? — фигурата се разсмя с шепнещия си глас. — И ако се върне, това ще те успокои? Не би трябвало. Той ви е повел към гибел, млади ленапе. Никакви отговори не ще получиш там, където отиваш.

— От къде си сигурен? Аз съм длъжен да отида. Дължа го на племето и народа си.

— От къде съм сигурен, питаш ме. Забелязал ли си, човеко, как за да опознаеш един, са ти нужни дни, а да опознаеш друг — години? Но в крайна сметка винаги го опознаваш, стига да си дадеш време, разбира се. Нека кажем, че ти спестявам времето, което ще ти отнеме да опознаеш Ачак, защото аз го познавам от много, много дълго време. Всички смъртни, които са го опознали, не са между живите.

Летящ сокол несъзнателно отстъпи назад. Това някакъв номер ли беше? Беше ли възможно този Панувау да казва истината, или се стремеше да го подведе, та хората от ленапе никога да не получат отговори? Но независимо дали искаше да го подведе или да му помогне, този дух, Панувау, какво щеше да спечели? И защо изобщо Великият Ачак така бързо се реши да помогне на племето и да им покаже пътя, по който да тръгнат, за да получат отговори? Може би всичко бе игра, в която обикновените хора нямаха място, защото не притежават ума и знанието за да видят истината.

— Лъжеш — каза Летящ сокол, въпреки съзнанието, че разговаря с дух, с велико създание. Подобно обвинение можеше да му излезе прескъпо. — Великият Ачак ще се върне. Освен това, той вече ми е дал посока, в която да вървя и...

— И да поведеш собствените си приятели към сигурна смърт — прекъсна го Панувау.

— Стой далеч от него, Панувау! — изгърмя глас като далечен гръмотевичен тътен. — Изчезни и повече не му се появявай!

Летящ сокол се обърна със зяпнала уста. Зад него бе застанал Великият Ачак. Младият мъж се почувства изключително дребен, застанал толкова близо до гигантската човека фигура. Дори да се изправеше на пръсти, едва щеше да стигне до гърдите на духа.

— Ето го и лъжецът! — изкрещя обвитият в меча кожа дух, но въпреки всичко гласът му си остана подобен на шепот. — Не забравяй, ленапе — обърна се той към Летящ сокол, — този не те води никъде!

След като каза тези думи Панувау разпери кокалестите си ръце и в миг се превърна в сянка, понесе се надалеч над равнината и изчезна.

Летящ сокол не откъсна поглед от Великия Ачак. Някаква странна смелост изпълваше сърцето му и той бе готов да държи това същество отговорно.

— Къде беше? — каза младият мъж, малко по-рязко отколкото искаше. — Помислих, че си ме изоставил. Мен. Нас!

— Помислил си, че съм те изоставил? — избоботи духът. Нито гласът, нито маскираното му лице издаваха емоция. Само черните му очи гледаха Летящ сокол отвисоко. — Току-що каза на един дух, че лъже. Каза му, че знаеш, че ще се върна. Сега се опитваш да ме обвиниш, че съм те изоставил. Мери думите си към мен, човеко. Ти и племето ти сте длъжни на мен, а не аз на вас. Нима не можеш да

вървиш натам, където слънцето залязва? Нима имаш нуждата да вървиш непрекъснато след мен? Да не си пале? Отиди да спиш. Днес минахте повече разстояние, отколкото очаквах. Върви почивай при приятелите си.

Летящ сокол се върна в бивака с провиснали рамене. Как можеше да си помисли да говори по такъв начин с един дух. С Великия Ачак. Същество, което неговото племе почита от незапомнени времена. Чувстваше се толкова глупаво. Та той бе избраникът на Великия дух, а се държеше като дете. Ако можеше да се закопае в земята от срам, щеше да го направи. Но вместо това легна до приятелите си, сгуши се в топлата вълча кожа и заспа мигновено.

* * *

Слънцето се показа над високите треви и освети лицето му. Младежът отвори очи и примига на светлината. Тримата му приятели вече бяха станали и закусваха. Летящ сокол седна и разкърши врат. Краката му бяха схванати. Стъпалата го боляха.

— Събуди се най-накрая — усмихна се Говорещ докато върви.

— Съжалявам, че се успах — промърмори Летящ сокол и бръкна в дисагите си, за да извади малко мед и сушени плодове за закуска.

След като закусиха, младите ленапе събраха нещата си и с известна доза оплаквания от болезки поеха на запад. Сега Великият Ачак отново крачеше на хвърлей от тях. Летящ сокол избърза напред, за да го настигне.

— Прости ми, Велики Ачак — каза той, когато се изравни с високата фигура.

— Каква е причината да искаш прошката ми, човеко?

— Снощи се държах като дете. Не исках да те обидя. Но аз наистина реших, че си ни изоставил, въпреки че се надявах да не си.

— Но ти си дете, човеко. Винаги ще бъдеш такова. Поне за мен. А снощи ти казах да мериш думите си, а не мислите. Не ме интересува какво мислиш, а какво казваш. Виждаш как твоите другари те следват безусловно. Накарай ги да отидат на лов и те ще го направят. Кажи им да се върнат и те ще го направят. Поведи ги в битка и те ще воюват. Мислиш ли, че някой от тях ще смята, че това, което казваш, е

правилно, просто защото го казваш ти? Винаги могат да решат, че грешиш, но те все пак ще те следват. Започнат ли да ти противоречат открито обаче, тогава вече ще са изгубили вярата си в теб. Мислите стават по-опасни, когато се превърнат в дела. Но разликата е там, че приятелите ти не са ти длъжни с нищо. Точно за това имат правото да се съмняват и да поставят под въпрос действията и думите ти.

Летящ сокол помълча. Наистина се чувстваше като неуго дете край това същество, но от друга страна, бе просто човек. Не беше длъжен да разбира всичко.

— Нещо друго имаш ли да ме питаш? — избоботи Великият Ачак.

Младежът се сепна от въпроса.

— Всъщност, да. Снощи онова създание, дете нарече себе си Панувау, ми каза, че ни водиш към гибел. Че там където отиваме, отговори няма да получим.

— Да — отвърна духът, — чух го какво каза. Какво искаш да ме попиташ?

— Наистина ли се познавате отдавна с него и какво е той?

— Панувау е, както вие бихте казали, дух, точно като мен. Познаваме се още преди дядото на дядото на дядо ти да се роди. Много преди това. От десетки хиляди сезони.

— Защо те нарече лъжец и защо каза, че никакви отговори няма да получа там, където отивам?

— Името на Панувау — отвърна му Великият Ачак, — означава Този, който лъже. Природата му е такава, че се опитва да заблуждава.

— Значи всъщност той е лъжецът.

Каза ти истинското си име. Какъв лъжец е този, който ти казва, че е лъжец?

Летящ сокол осъзна, че това не беше въпрос. Все пак рече:

— Вождът Белия орел ни казва, че ако лъжеш близките си, не бива да се гневиш, ако те не ти повярват, когато им кажеш истината.

— Панувау не ти е близък.

За момент настъпи тишина, която младежът наруши.

— А защо носиш върху лицето си цветовете на войната?

Вместо да му отвърне Великият Ачак каза:

— Довечера спрете по-рано и си починете. Вчера извървахте доста път, а да се бърза няма нужда. Утре ще дойда пак. Ще покажа

нещо на теб и на твоите спътници.

Когато Летящ сокол се обърна да отговори, до него нямаше никой.

* * *

На сутринта на третия ден от пътуването четиримата спътници станаха и закусиха. Великият Ачак все още го нямаше никакъв, затова те тръгнаха без него през полето, което взе да става все по-хълмисто. Летящ сокол сякаш беше забравил за думите на Панувау и поредната липса на Великия дух. Мислеше за Пеперуда върху цветете. Вече му липсваше. Ясно си спомняше последния път, когато бяха заедно. Как лежаха в ниската зелена трева и бяха натопили краката си в рекичката, която извираше някъде от подножието на недосегаемите планини, а гъстите борови гори ѝ пречеха да се стопли на слънцето. За това тя представляваше прекрасен начин за прохлада през лятото. Освен Пеперуда върху цветете му липсваше и баща му — Танцуващ юмрук, и майка му — Горска вода. Както и всички други приятели от селото. Липсваха му дори и вечно киселите стареи.

Малко преди обяд земята под краката на пътниците затрепери. Беше почти като земетресение, но не спираше вече доста време. На югозапад се издигаше гигантски облак прах, сякаш от чистото небе се сипе пепел. В ушите им забуча мощен тътен. Първоначално четиримата пътници се стъписаха. Течаща вода дори предположи, че идва краят на света. Летящ сокол обаче забеляза Великия Ачак застанал на билото на най-високия от хълмовете. Гледаше на юг.

— Хайде, натам — извика Избраният към спътниците си и бързо се запътиха към хълма.

Когато стигнаха билото, пред очите им се откри гледка, достойна за легендите, които стареите разказваха.

Докъдето поглед стигаше в равнината на юг се движеха огромни живи маси от бизони. Необозримо изобилие от рога, копита, мускул и козина се движеха една срещу друга и успоредно една на друга. На някои места стада от хиляди и хиляди животни препускаха в кръг и вдигаха облаци прах, които затуляха и слънцето.

Но измежду безбройните зверове се движеше един гигант. Стойката му бе като на човек, но гърбав. Мощни, космати рамене крепяха бизонска глава. Човек не би могъл да обгърне мускулестите му ръце дори през китките. Могъщите му крака, дебели и страшни като стволове на вековни дървета, завършваха с раздвоени копита. Цялото величествено създание бе покрито с гъста кафеникаво-черна козина, по-рядка на гърдите и лицето. Поразителното същество бродеше между бизоните, които стигаха едва малко над коленете му и галеше гърбовете им. Въртеше се да ги огледа, сякаш ги броеше. Там, където кравите раждаха, звярът се приближаваше и сякаш говореше на малките телета. Поощряваше ги да станат, да вървят. Успокояваше болните и умиращите. Все едно желаше да се погрижи за всяко едно от могъщите животни.

Цялата тази картина накара сърцето на Летящ сокол да се свие. Той не разбираше защо изпитва такава печал, гледайки как това гордо създание крачи между стадата. Сякаш цялата тази скръб не бе негова. Сякаш още не бе напълно изпитана, а е замръзнала някъде във времето и чака нещо да я отприщи като неспирен потоп. Младият мъж с болка забеляза също, че на места козината на огромния човек-бизон е проскубана и мръсна, а огромните му рога са прекършени. Съществува като че ли накуцваше, осакатяло от невидима рана. От очите и ноздрите му се стичаха вади от кръв.

Величественото създание извърна кървавите си очи към хълма и за момент изглежда се зачуди нещо. След това поизправи гърбавото си тяло, вдигна могъщата си трипръста ръка и помахаша за поздрав.

Летящ сокол се стъписа, помислил, че създанието маха на него. Почувства се твърде недостоен за подобна почит. И разбра, че наистина е така. Когато погледна надясно към Великия Ачак, видя духът да маха в отговор. Но това, което също много поразил Летящ сокол, беше, че Великият дух се усмихва. Изглежда бе несъзнателна, но все пак бе усмивка. Погледът в иначе жестоките му черни очи бе станал мек.

— Гледай, човеко — каза Великият Ачак. — Виж могъщия Сунукухау, защото такава гледка никога не ще видиш друг път в живота си. Това велико, гордо създание е най-древното сред всички ни. Стар е като планините и е по-мъдър от времето. Няма звяр или дух,

който да не се прекланя пред него. Но само ти сред хората имаш честта да го зърнеш. Да го видиш такъв, какъвто е.

Летящ сокол се разтрепери. Усети, че плаче.

— Но той страда, Велики Ачак. Защо страда така, та чак аз чувствам болката му? Защо неговото величие ми къса сърцето?

— Вчера ме попита защо нося цветовете на войната върху лицето си. Има събития, които не могат да бъдат удържани, а събитията, които приближават, далеч надхвърлят вашите междуплеменни конфликти. Последствията ще се отразят не само на вас, хората, но и на нас. Само че ние ги усещаме по-силно и по-рано. Някои от нас започват да носят войната върху себе си, ако разбираш какво казвам, още преди тя да е дошла. А други, като Сунукухкау, поемат и чувстват цялото страдание, което тя причинява, още преди да го причини. Затова гордото създание, което виждаш там долу, е осакатено. Но той никога не ще умре. Никой от нас няма да умре. Знаеш ли кое е по-лошо от това да умреш, човеко? Да бъдеш забравен. А ние ще бъдем забравени. Завинаги. Аз самият не се виждам като толкова важен, че да тъжа за самия себе си, но тъжа за Сунукухкау. Същество като него не заслужава да бъде забравено. Дори животът ти да продължи милиард години, това пак е нищо в сравнение с безконечна забрава.

— Искам да споделя страданието му, Велики Ачак. Но като го гледам, аз самият изпитвам скръб. Не разбирам какво чувствам. Сега, след като го видях, се срамувам да си тръгна.

— Не си длъжен да страдаш с него, човеко. Неговото име значи Той смазва. Голям е и е силен. С лекота би могъл да ни смаже така, както ти би смазал бръмбар. Но често Сунукухкау ни смазва вътрешно. Не го желае, защото е най-милото създание, което е бродило по тази земя, но просто е такъв. Поражда едновременно страхопочитание и жал. Той страда заради всички нас, защо ние да не потъжим малко с него.

Летящ сокол погледна назад към другарите си. Те ту гледаха него, ту към неизмеримата стихия в равнината. Но в очите им се четеше недоумение, защото те не можеха да видят Сунукухкау и едва ли можеха да изпитат неговата скръб. Не че бяха по-малко хора, просто не бяха лично избрани от Великия дух. Летящ сокол се почувства като предател. Съжали, че спътниците му не могат да зърнат това същество, бродещо между стадата бизони.

— Тръгвай, млади човеко — каза Ачак. — До залез слънце ще стигнете до гора, но бъдете предпазливи, защото предчувствам опасност. По-късно ще ви настигна, но преди това желая да отида долу и лично да превия крак пред онзи стар другар.

Летящ сокол отново поведе приятелите си на запад. Очите му смъдяха и раменете му трепереха. Чувстваше сърцето си тежко като камък.

— Човеко — извика Великият Ачак.

Младежът се обърна.

— След това, което видя днес — каза духът, — ако зависеше от мен, не бих те изпратил да срещнеш края на това пътуване.

Летящ сокол се насили да се усмихне. След това продължи със своите спътници по полегатия склон на хълма.

Вече бяха стигнали толкова далеч, че нито тътенът се чуваше, нито земята трепереше, нито прах се виждаше в небето, когато най-накрая Говорещ докато върви наруши мълчанието.

— Какво се случи там, Летящ сокол? Изглеждаше прекършен. Защо плака толкова?

— Погледнах в лицето на Природата, приятели мои.

— И какво беше то?

— Осакатено.

* * *

Стигнаха до гората на свечеряване. Решиха да се опитат да я прекосят до залез слънце, но уви, нощта ги свари между сухите дървета. Младежите устроиха бивак, нахраниха се и дори си запалиха малък огън. Поразговаряха известно време около пламъците, след което легнаха да спят.

Летящ сокол първо помисли, че сънува, когато дочу гласа на Великия Ачак, сякаш идваше от много далеч.

— Ставай, човеко! Събуди се! В опасност си!

Летящ сокол излезе от съня и седна сред кожата. Огледа се объркано. От лагерния огън бе останала само димяща купчина пепел. Другарите му спяха край него, увити във вълчите кожи. Запита се защо не са се събудили, но се досети, че те не могат да чуят думите на Ачак.

В мрака се беше спуснала мъгла, която превръщаше околните дървета в привидения.

— Обърни се! — долетя отново бумтящият глас на духът. — Обърни се!

Летящ сокол се обърна. И кръвта му изстина.

Между дърветата бродеше нещо огромно. Мършавият му силует се открояваше в сивкавото сияние на мъглата. Ръцете му бяха неимоверно дълги и слаби, стигащи чак до коленете. Краката, от своя страна, също много дълги, караха торсът да изглежда твърде малък, въпреки че бе по-голям от на човек. Главата приличаше на гигантски кучешки череп и бе увенчана с дълги еленови рога, извисяващи се колкото цял човешки бой. Съществува, въпреки големите си крачки, се движеше неизмеримо бавно. Всъщност изглеждаше така, сякаш ходи на едно място. Но Летящ сокол знаеше, че то се приближава.

— Събуди приятелите си и бягайте! — отново прогърмя гласът на Ачак. — Забравете багажа си! Събуди ги, но не спирай да го гледаш!

Летящ сокол извика. Беше толкова уплашен, че дори не разбра собствените си думи, но приятелите му моментално скочиха на крака. Сънят и реалността им се сляха в едно и те първоначално изглеждаха напълно неадекватни, но бързо се опомниха.

— Какво е това нещо?! — извреця Течаща вода. Явно и те го виждаха.

— Уендиго — чу се да казва Летящ сокол, но се чувстваше така, сякаш някой друг го е казал вместо него. Страшните легенди от детството му оживяваха пред очите. — Бягайте!

Четиримата младежи хукнаха през мъглата. Прескачаха паднали дървета, сухи клони ги шибяха през лицата, храсти драскаха кожата им. Летящ сокол се мъчеше да не отлепя очи от уендиго, но всеки път когато го изпуснеше от поглед, то вече се намираще по-близо, отколкото бе преди миг, въпреки невъобразимо бавната си походка. Сякаш бе уверено, че колкото и бавно да се движи, то със сигурност ще стигне където поиска.

Говорещ докато върви се спъна. Летящ сокол се върна да му помогне. Грабна го за ръцете и задърпа, а приятелят му зарита с крака, мъчейки да се изправи. Изведнъж изкреця. Кратко. Отчетливо. Ужасно. Задави се и нещо изклокочи.

Избраният усети как Говорещ докато върви стана прекалено лек. Погледна и умът му трудно асимилира, че от приятеля му са останали само ръце, рамене и глава, а той продължаваше да ги влачи. Пусна ги. Нещо тъмно падна до него и шляпна меко и влажно в пръстта. Летящ сокол погледна нагоре и видя подобното на скелет мършаво тяло на уендиго. Там, където трябваше да са очите, имаше само две тъмни дупки, от които се носеше абсолютна злоба. Гърчавата, окървавена ръка се пресегна, много бавно, към Летящ сокол. Той заотстъпва назад, без да отлепя очи от кошмарното създание. Усещаше, че разсъдъкът му се губи, но се застави да не извърне глава. Ако го направеше, щеше да свърши на парчета.

Спъна се в нещо. Падна на гръб, но очите му останаха приковани в уендиго, което още се пресягаше, сякаш замръзнало във времето. Когато се отдалечи достатъчно, че съществува да се изгуби в мъглата, се обърна и побягна с всички сили. Чуваше някъде отпред бега на Течаща вода и Червена птица. Хвърли поглед назад. Уендиго бе замръзнало във въздуха, вдигнало крак, за да прескочи паднало на пътя му дърво. След миг погледна пак. Създанието беше на десетина разкрача зад него. Чу Течаща вода и Червена птица да го викат някъде отпред. Извика им, че е жив и че идва, но не беше сигурен дали думите излязоха от устата му. Погледна назад. Уендиго го нямаше. Почувства силна болка в краката. Умората му се върна изведнъж. Едва успяваше да си поеме дъх. Видя двамата си приятели. Бяха се спрели между дърветата, дишаха учестено и му махаха.

Летящ сокол се приближи.

— Говорещ докато върви е...

— Знаем — прекъсна го Червена птица. — Досетихме се.

Сухите дървета отдясно на Летящ сокол избухнаха в дъжд от трески и парчета пръст. Мъглата рязко се завихри като дим. Уендиго мълниеносно стрелна ръка и тънките му пръсти се забиха в корема на Течаща вода. Той изрева от болка. Чудовището хвана тялото му с две ръце. Стисна го и го изви, сякаш го мразеше. По земята потече гъста каша от червена пяна и остатъци от човешко тяло.

— Бягай, Летящ сокол! Бягай! — гласът на Великия Ачак бе така настоятелен, че буквално застави младия ленапе да побегне.

В устрема си той блъсна Червена птица и го изкара от вцепенението, в което бе изпаднал от кървавата гледка и от злокобния

образ на уендиго.

Двамата хукнаха през гората, отново забравили за болката и умората. Инстинктът да оцелеят в момента бе по-силен дори от болката и скръбта. Смъртта на близките приятели сега бе нещо далечно. Лош сън от миналата нощ.

Скоро бягството ги доведе до ръба на гората. Двамата оцелели пътници излязоха от гъсталаците на широка поляна. Далеч зад тях, уендиго нададе печален вик на ярост, който в началото приличаше на рев на мечка, но постепенно изтъняваше, докато заприлича на вълчи вой, а след това на зов на сова. Накрая завърши с нещо подобно на писък на вдовица. Летящ сокол беше чувал много вдовици да пицят.

* * *

Летящ сокол не знаеше колко време е лежал и плакал на земята. Вяло отбеляза, че слънцето изгрява. Главата му пулсираше. Очите го боляха. Устата му беше пресъхнала. Червена птица седеше до него и стискаше с ръка рамото му. Говореше му нещо.

— Върви си, Червена птица — каза Летящ сокол. — Смърт донесох на приятелите ни, не мога да изгубя и теб. Аз ви избрах да ме придружите и накрая ви предадох.

— Не си ни предал, Летящ сокол. Ти пожела да те придружим, но ние избрахме да те последваме. Знаехме, че това може да не свърши добре, но въпреки всичко дойдохме.

— Последвахте ме, защото аз бях избран от Великия Ачак.

— Грещиш, приятелю. Последвахме те, защото вярваме в теб. Ако аз или някой от тях бяхме избрани от Великия Ачак, ти щеше ли да ни последваш?

Летящ сокол кимна.

— Тогава защо се обвиняваш, като ти би направил същото за всеки един от нас? Може смъртта им да беше ужасна, но поне са умрели без да съжаляват, сигурен съм в това.

Летящ сокол стана на крака.

— Нека тогава завършим това пътуване заради тях. Дано открием отговорите, които търсим.

Червена птица се опита да се усмихне.

— Ще ги открием. Нищо от това не е напразно.

Великият Ачак отново се беше появил. Стоеше по-напред и гледаше младежите. Изчака ги да се приближат и закрачи редом с тях.

— Приятелите ми Течаща вода и Говорещ докато върви умряха — каза Летящ сокол и погледна към духа. Не се притесняваше, че Червена птица ще го чуе, но той от своя страна се държеше, сякаш нищо не чува или забелязва.

— Знам — отвърна му Великият Ачак все така невъзмутим.

— Това не те интересува, нали?

— Интересува ме, но просто не ме тревожи. Аз нямаше какво да направя. Събудих те. Ти успя да спасиш един от приятелите си. Не можеш да върнеш мъртвите. Не трябва и да мислиш за това, какво е можело и какво не е можело да стане. Само ще си пропилееш времето.

— Нашите старей казват, че когато нещо се случи, значи то е трябвало да се случи и ние не бихме могли да направим нищо.

— Старейте ви са глупаци. Те, както и всички други хора, обичат да прехвърлят вината от провалите си на различни реални или измислени същества и сили. В живота ви няма правилни и грешни избори, а само изборите, които правите. Ако нещо се провали заради теб, не се опитвай да го върнеш, а се поучи от грешката си занаяпред. Не е било предопределено приятелите ти да умрат точно в тази гора или да бъдат убити от уендиго. Техният избор ги доведе до тук.

— Или моят.

— Техният — повтори духът.

— А тогава защо ти носиш цветовете на войната върху лицето си? Война, която още не е дошла? Защо Сунукухкау е осакатен от събития, които още не са се случили. Нима тези неща не са предопределени?

— Търси причините за нещата в миналото, човеко, а не в бъдещето. Ние виждаме и чувстваме последиците от войната и страданието, които ще дойдат скоро, защото изборите, които ще доведат до тях, вече са направени.

— И не съществува никаква вероятност това да се промени?

— Почти никаква — отвърна духът.

— Почти?

— Винаги я има случайността. Тя е нещо, което понякога не зависи от избора на никого. Друг път самата случайност е избор.

— Знаеш ли, Велики Ачак, много малко от нещата, които ми казваш, ги разбирам. Други неща пък може би си мисля, че ги разбирам, но не ги разбирам.

— А ти, човеко, знаеш ли защо избрах да помогна на племето ти? Нали това се питаше, още когато разговаря с Панувау? Питаше се какво печеля аз или той, ако ви помогнем или измамим.

— Да.

— Е, не знам за Панувау, но аз пожелах да помогна, защото вие сте добър народ. Можех да ви дам отговора още тогава, но вие пожелахте сами да стигнете до него. Кой не би харесвал народ, който въпреки че друг му подава ръка, решава сам да си помогне. Не от горделивост или глупост, а за да се поучи и да не допуснете същата грешка, която е допуснал преди.

— Благодаря ти, че мислиш така за нас.

— Благодарете на себе си, че сте такива. И само заради желанието си да учите всичко сами, аз продължавам да те водя. Ти вече знаеш толкова, че няма нужда да продължаваш, но за жалост не разбираш почти нищо. Затова се налага да продължиш в името на всички останали. Ще ти кажа само да бъдеш силен. Не се страхувай, защото краят е по-близо, отколкото си мислиш.

Летящ сокол кимна. И без да чува тези думи, той чувстваше вътре в себе си, че пътешествието скоро ще приключи. Обърна се към Червена птица и му каза:

— Накрая сме, приятелю. Великият Ачак казва, че не бива да се страхуваме.

Червена птица се усмихна и кимна.

* * *

Странно спокойствие бе обзело Летящ сокол. Той крачеше през тревистата равнина жаден, гладен и без никакво оръжие, тъй като целият багаж остана в гората на уендиго. Чувстваше силната болка в стъпалата си някак далечна. Бедрата му трепереха от преумората. Червена птица крачеше до него, също безмълвен.

Слънцето вече отиваше към следобед, когато Великият Ачак се закова на място. Огледа се бавно и извади кремъчния си нож от колана.

— Не се страхувай, Летящ сокол. Бъди смел — каза той и се затича през тревата с дълги и високи подскоци.

Младият ленапе видя на петдесет разкрача напред да стои мъж с лице, също измазано в червено и черно. Определено беше дух, тъй като височината му бе като на Ачак. Той също извади оръжие, когато забеляза атаката и нададе боен вик. Двете същества се вкопчиха в битка. Кремъчните им ножове хвърляха искри, когато резците им се сблъскваха. Ритаха се и се удряха. Отскачаха назад и отново нападаха. Приличаха на мълниеносни котки.

Изведнъж Червена птица извика от изненада. Когато Летящ сокол се обърна към него, видя, че мъж, оцветен в бойните цветове, стоеше зад него и бе опрял дълъг нож в гърлото му. След миг засадата се разкри. От цялото поле наизскачаха хора, боядисали се в червено и черно. През цялото време са лежали във високите треви и са чакали. Наброяваха около петдесет. Косите им бяха избръснати отстрани, а отгоре стърчаха кичури подобно птичи гребени. Бяха навързали по телата си опашни пера на орел. Някои от тях носеха знака на бялата ръка върху лицата или гърдите си. Доказателство, че са майстори в ръкопашния бой. Воините не обръщаха никакво внимание на битката, която се водеше буквално между тях, защото очевидно нито виждаха, нито чуваха духовете.

Един от мъжете със странни прически се приближи. В дясната си ръка носеше томахава.

— Ако мръднеш — каза той на Летящ сокол, — Нупкана ще пререже гърлото на приятеля ти. А Мачитехев — той посочи с палец зад себе си без да се обръща, — се е прицелил с лъка си в теб. Той рядко пропуска. Аз съм Чевейо, как са вашите имена?

Червена птица се опита да каже нещо, но острието на ножа притискаше гърлото му.

— Аз съм Летящ сокол — рече избраният, — а това е моят спътник Червена птица. Не искаме неприятности, ние просто пътуваме.

— Никой не пътува просто — каза мъжът, който се нарече Чевейо. — Къде е вашето племе и колко войни наброява то? И внимавай какво ще ми отговориш.

— Нашето племе е далеч, а ние сме само двамата. С нас пътуваха още двама приятели, но те загинаха.

Летящ сокол се опитваше да следи Нупкана, който държеше Червена птица, и едновременно с това да разчита мислите, изписани върху лицето на Чевейо, но битката между духовете го разсейваше. В момента всеки от тях беше хванал със свободната си ръка дланта, с която другият държеше ножа си, и се опитваха да си надделеят. Но Ачак изрита другия дух в корема и скочи отгоре му в опит да го пониже в гърдите.

Чевейо изкрещя нещо и хвърли томаховката си по Летящ сокол. Младият ленапе успя да се наведе и оръжието прехвърча над главата му. Изправи се рязко и се огледа, за да види от къде ще дойде следващата атака и да я избегне. Видя как Нупкана рязко избута Червена птица напред и го закла. Летящ сокол извика. Нещо го удари силно. От стомаха му щръкна стрела. Той се опита да я извади, но нова полетя и го прониза в гърдите. Силният удар повали Летящ сокол. Той падна в тревата по гръб. Изобщо не почувства сблъсъка със земята. Помъчи се да се изправи, но тялото му отказа да помръдне. Не можеше и да си поеме въздух, все едно върху гърдите му бе положен тежък камък. Не чуваше никакви звуци. Нито битката на духовете, нито виковете на войните. Сякаш самият живот бе замръзнал.

След цяла вечност над него се появи Великият Ачак. Прилекна и го погледна в лицето. В очите му отново се четеше чувство, но Летящ сокол не можа да разгадае какво е.

— Сега разбра ли? — попита духът.

— Не — простичко отвърна избраният. Беше странно, че говори, при все че не можеше да си поеме въздух.

— Тези хора те убиха, въпреки че ти си като тях, приличаш на тях, говориш като тях. Но дори да сте като две капки вода, пак щяхте да намерите различия помежду си. Причина да се избиеете. Племето ти искаше отговор на въпроса дали ще има мир. Можех да кажа, че мир няма да има, но те искаха да разберат сами. Избрах те, доведох те. Изпълних това, което обещах.

— Но аз как ще им го кажа?

— Няма да им го кажеш ти. Твоето послание ще стигне до тях.

— Как?

— Когато тези ирокези стигнат до племето ти, ще занесат там нещо твое. Твоите хора ще го разпознаят и така ще знаят отговора.

— Ще ни унищожат ли?

— Те няма да ви унищожат. Не изцяло. Но все пак ще бъдете унищожени. След време. Забравени. Като всички други.

— Нужно ли беше всичко това?

Великият Ачак отвърна с безразлично вдигане на раменете.

— А защо избра точно мен? С какво аз бях повече от някой друг? От моите приятели или от всеки друг от племето. Защо аз.

— Нямах причина да избира точно теб. Направих го просто така. Избрах те случайно. Не си повече от другите, ти си един от всички. Затова да си избран, не е някаква титла, която да носиш, тъй като всеки друг можеше да бъде на твое място.

— А защо се би с този дух в полето?

— Той е мой стар... враг.

— Но вие бяхте еднакви, нали?

— Разбирам какво се опитваш да кажеш, човеко. Духът на един народ е такъв, какъвто е народът.

— Но ние от лени-ленепе не сме толкова войнствени. Когато воюваме, ние се защитаваме.

— Има неща, които племето ти е правило преди да се родиш и неща, които ще прави след като умреш. Аз не нося своята бойна маска само заради бъдещето, нося я и заради миналото. А сега умри спокойно. Сбогувай се със живота. Може би някога пак ще се видим. Заедно да тънем в забрава — усмихна се леко.

— Ще видя ли пак майка си и баща си? — попита умиращият. — Ще видя ли пак Пеперуда върху цвете? Приятелите си?

— Не мога да ти кажа.

— Не можеш или не искаш.

— Не искам, защото не зная. Но може да се надяваш, че ще ги видиш, ако това ти дава утеха.

— Дава ми.

— Добре. Аз тръгвам.

Великият Ачак се изправи да си тръгне. По едно време се спря и се обърна към лежащия в тревата.

— Ако и това ще те утеши, човеко, когато видя Сунукушкау, помниш ли какво направи той?

— Поздрави те — отвърна Летящ сокол.

— Всъщност, той поздрави и двама ни.

— Но аз не му отвърнах. Смятах, че съм недостоеен, за да обръща внимание на мен.

— В очите на могъщия Сунукухкау няма недостойни. Но не се притеснявай, че може да си го обидил, като не си отвърнал на поздрава му. За създание, което чувства страданието на всички ни, какво значение би имал един пропуснат поздрав. Довиждане, човеко.

И Великият Ачак си отиде.

Летящ сокол продължаваше да лежи облят в собствената си кръв. Някой се приближи. Вдигна ръката му, скъса гривната от речни камъни, която му подари Пеперуда върху цветете и я взе. Посланието. Така да бъде. Човекът си замина.

Тялото му тежеше като скала. Не чуваше и не чувстваше нищо друго освен студ. Не можеше да диша. Гледаше право нагоре и това му стигаше. Няколко крехки облака се гонеха из синьото небе. Зелената трева, издигаща се от двете му страни, се поклащаше безшумно от лекия ветрец. Беше по-красиво, отколкото смяташе досега.

Самата Природа бе вдигнала ръка да го поздрави онзи ден. Значи все пак бил достоен за нещо.

Бедният Сунукухкау. Ачак каза, че ще бъде забравен, но той никога не би го забравил. Ако изобщо съществуваше нещо като никога.

Летящ сокол се държеше с мъка. Не му се тръгваше. Тук бе така красиво. Небето. Тревата. Всичко бе... Ако имаше сили, щеше да заплаче. Но нямаше. Затова просто се усмихна.

Първо място в конкурс за фентъзи разказ „Забравения запад“.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.